

**ВОЛОДИМИРЕЦЬКА СЕЛИЩНА РАДА
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**
(восьме скликання)

Р І Ш Е Н Н Я

14 лютого

2023 року

№ 1181

Про зміну найменування Біленського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Володимирецької селищної ради та затвердження статуту Біленського ліцею Володимирецької селищної ради у новій редакції

Відповідно до статей 25, 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пункту 2 статті 66 Закону України «Про освіту», статей 32-35 Закону України «Про повну загальну середню освіту», частини 3, 4 статті 32 Кодексу законів про працю України, частини 4 статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», з метою формування оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти Володимирецької селищної територіальної громади, за погодженням з постійними комісіями селищної ради, селищна рада,

ВИРІШИЛА:

1. Змінити найменування Біленського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Володимирецької селищної ради (код ЄДРПОУ 22578857) на Біленський ліцей Володимирецької селищної ради.
2. Затвердити Статут Біленського ліцею Володимирецької селищної ради у новій редакції, що додається.
3. Директору Біленського ліцею Володимирецької селищної ради:
 - 3.1. Здійснити заходи для проведення державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі, у тому числі змін до установчих документів юридичної особи, у встановленому законодавством порядку.
 - 3.2. Розробити проект штатного розпису Біленського ліцею Володимирецької селищної ради та подати його на затвердження начальнику Управління соціально-культурної сфери Володимирецької селищної ради Вадиму ДРУЗЮ.
4. Рішення виготовлено у трьох оригінальних примірниках, які мають однакову юридичну силу. Один примірник для Володимирецької селищної ради,

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення селищної ради

14 лютого 2023 року № 1181

СТАТУТ
Біленського ліцею
Володимирецької селищної ради
(нова редакція)

смт Володимирець 2023 рік

I. Загальні положення

1. Біленський ліцей Володимирецької селищної ради знаходиться у комунальній власності Володимирецької селищної територіальної громади.

2. Повна назва: Біленський ліцей Володимирецької селищної ради, скорочена назва: Біленський ліцей.

3. Юридична адреса Біленського ліцею Володимирецької селищної ради: Рівненська область, Вараський район, село Біле, вулиця Садова, будинок 17.

4. Біленський ліцей Володимирецької селищної ради (далі - ліцей) є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахункові та інші рахунки у фінансових установах і банках державного сектору та має бланки, печатки та штампи із своїм найменуванням та символікою.

5. Засновником ліцею є Володимирецька селищна рада (далі - Засновник), уповноваженим органом засновника є Управління соціально-культурної сфери Володимирецької селищної ради (далі - уповноважений орган).

6. Ліцей забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти на таких рівнях:

дошкільна освіта - нульовий рівень дошкільної освіти, що передбачає виконання вимог визначених державним стандартом дошкільної освіти;

початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти;

базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти;

профільна середня освіта — третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом профільної середньої освіти.

У ліцеї функціонує внутрішній структурний підрозділ – дошкільний, для дітей віком від трьох до шести (семи) років.

7. Головною метою ліцею є забезпечення всебічного розвитку, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству; формування в учнів компетентностей, визначених Законом України «Про освіту» та державними стандартами; забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду, визначених Законом України «Про дошкільну освіту» та державним стандартом.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою (українською);
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;

- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- рухова і здоров'язбережувальна, особистісна, предметно-практична та технологічна, сенсорно-пізнавальна, логіко-математична та дослідницька, природничо-екологічна та навички, орієнтовані на сталий розвиток, ігрова, соціально-громадянська, мовленнєва, художньо-мовленнєва, мистецько-творча (художньо-продуктивна, музична, театралізована);
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

8. Головними завданнями та принципами освітньої діяльності ліцею є:

- людиноцентризм;
- верховенство права;
- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища,
- забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;
- науковий характер освіти;
- різноманітність освіти;
- цілісність і наступність системи освіти;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність ліцею перед суспільством;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм здобуття освіти, освітньої програми,
- академічна доброчесність;
- академічна свобода;
- фінансова, академічна, кадрова та організаційна автономія ліцею у межах, визначених законом;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- невтручання політичних партій в освітній процес;

- невторчання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України «Про освіту»);
- різнобічність та збалансованість інформації щодо політичних, світоглядних та релігійних питань;
- державно-громадське управління;
- державно-громадське партнерство;
- державно-приватне партнерство;
- сприяння навчанню впродовж життя;
- інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір;
- нетерпимість до проявів корупції та хабарництва;
- доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надається ліцеєм (державою).
- рівні можливості для всіх.

9. Ліцей в своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», спеціальними законами, іншими актами законодавства у сфері освіти і науки та міжнародними договорами України, рішеннями Володимирецької селищної ради, виконавчого комітету селищної ради, розпорядженнями селищного голови, розпорядчими документами Управління соціально-культурної сфери Володимирецької селищної ради, цим Статутом.

10. Ліцей самостійно приймає рішення і здійснює діяльність в межах своєї компетенції, передбаченої законодавством України та цим Статутом.

11. Ліцей несе відповідальність перед учасниками освітнього процесу, територіальною громадою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання Державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни;
- прозорість, інформаційну відкритість.

12. Мовою освітнього процесу в ліцеї є державна мова - українська.

13. Ліцей може створювати інклюзивні класи та інклюзивні групи для навчання дітей з особливими освітніми потребами, класи з поглибленим вивченням окремих предметів, реалізувати науково-педагогічні проекти.

14. Здобуття профільної середньої освіти передбачає два спрямування :

академічне - профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, і поглибленого вивчення окремих предметів з урахуванням здібностей та освітніх потреб учнів з орієнтацією на продовження навчання на вищих рівнях освіти;

професійне - орієнтоване на ринок праці профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, та професійно орієнтованого підходу до навчання з урахуванням здібностей і потреб учнів.

Здобуття профільної середньої освіти за будь-яким спрямуванням не обмежує право особи на здобуття освіти на інших рівнях освіти.

Ліцей може мати освітні програми профільної середньої освіти за одним чи обома спрямуваннями.

15. Ліцей має право:

- брати участь в установленому порядку в моніторингу якості освіти;

- проходити в установленому порядку громадську акредитацію;
- самостійно визначати форми, методи і засоби організації освітнього процесу;
- самостійно формувати освітню програму;
- на основі освітньої програми розробляти навчальний план, в тому числі в установленому порядку розробляти і впроваджувати експериментальні та індивідуальні навчальні плани;
- спільно із закладами вищої освіти, науково-дослідними інститутами та центрами проводити науково-дослідну (дослідницьку), експериментальну, пошукову роботу, що не суперечить законодавству України;
- використовувати різні форми морального стимулювання та матеріального заохочення до педагогічних працівників, учнів, інших учасників освітнього процесу у порядку визначеному чинним законодавством;
- на правах оперативного управління розпоряджатися рухомим і нерухомим майном згідно з законодавством України та цим Статутом;
- отримувати кошти і матеріальні цінності від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, територіальних громад, юридичних і фізичних осіб;
- залишати у своєму розпорядженні і використовувати власні надходження у порядку, визначеному законодавством України;
- розвивати власну матеріально-технічну базу та соціальну базу (спортивно-оздоровчих, лікувально-профілактичних і культурних підрозділів);
- впроваджувати експериментальні освітні програми;
- самостійно забезпечувати добір і розстановку кадрів;
- надавати платні послуги відповідно до нормативно-правових актів;
- надавати в оренду будівлі, споруди, окремі тимчасово вільні приміщення і площі, інше рухоме та нерухоме майно або обладнання, що тимчасово не використовується у освітній діяльності, в порядку та на умовах, визначених засновником, у разі коли це не погіршує соціально-побутових умов учасників освітнього процесу;

- здійснювати інші дії, що не суперечать чинному законодавству.

16. Ліцей зобов'язаний:

- реалізовувати положення Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», інших нормативно-правових актів у галузі освіти;
- здійснювати освітню діяльність на підставі ліцензії, отриманої у встановленому законодавством порядку;
- задовільняти потреби громадян, що проживають на території обслуговування ліцею, в здобутті повної загальної середньої освіти;
- за потреби створювати інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- забезпечувати єдність навчання та виховання;
- створювати власну науково-методичну і матеріально-технічну базу;
- проходити плановий інституційний аудит у терміни та в порядку, визначеним спеціальним законодавством;
- забезпечувати відповідність рівня повної загальної середньої освіти Державним стандартам повної загальної середньої освіти;
- охороняти життя і здоров'я учнів, педагогічних та інших працівників ліцею;
- додержуватись фінансової дисципліни, зберігати матеріальну базу;
- забезпечувати видачу учням документів про освіту встановленого зразка;
- здійснювати інші повноваження, делеговані засновником або уповноваженим

органом.

17. Взаємовідносини ліцею з юридичними і фізичними особами визначаються угодами, що укладені між ними.

II. Організація освітнього процесу в ліцеї

18. Освітній процес у ліцеї організовується відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» інших актів законодавства, освітньої програми (освітніх програм) ліцею та спрямовується на виявлення та розвиток здібностей та обдарувань особистості, її індивідуальних здібностей, досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, визначених державними стандартами.

На кожному рівні дошкільної, початкової, базової та повної загальної середньої освіти освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

19. Освітній процес організовується за такими циклами:

- нульовий цикл дошкільної освіти – ігровий (для дітей віком від трьох до шести (семи) років);

- перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);

- другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);

- перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);

- другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 роки навчання);

- перший цикл профільної середньої освіти - профільно-адаптаційний (10 рік навчання);

- другий цикл профільної середньої освіти - профільний (11-12 роки навчання).

20. Освітній процес у ліцеї організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. Якщо 1 вересня припадає на вихідний день, навчальний рік розпочинається у перший за ним робочий день.

Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, занять, відпочинку між ними, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою ліцею у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону тощо.

Режим роботи дошкільного підрозділу, тривалість і перебування в ньому дітей встановлюється його Засновником відповідно до законодавства України.

Безперервна навчальна діяльність учнів ліцею має тривати: 35 хвилин - для 1 року навчання, 40 хвилин - для 2-4 років навчання, 45 хвилин – для 5-11(12) років навчання, крім випадків, визначених законодавством.

Тривалість канікул у ліцеї протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

У дошкільному підрозділі ліцею функціонують групи для дітей старшого дошкільного віку. У разі виникнення потреби, можуть функціонувати інклюзивні групи. Наповнюваність групи відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» до 20 осіб. Засновник може встановлювати меншу наповнюваність групи у дошкільному підрозділі.

Зарахування дітей до ліцею здійснюється керівником ліцею протягом календарного року на вільні місця у порядку черговості надходження заяв про зарахування. Заява про зарахування подається особисто одним із батьків або іншим законним представником дитини. Зарахування дитини здійснюється згідно з відповідним наказом керівника ліцею.

До заяви про зарахування дитини до дошкільної групи додаються:

- копія свідоцтва про народження дитини;

- медична довідка, видана відповідно до статті 15 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», разом з висновком про те, що дитина може відвідувати заклад дошкільної освіти.

Формування новоствореної дошкільної групи здійснюється щороку наприкінці літнього періоду, але не пізніше 31 серпня.

Відрахування вихованців дошкільної групи може здійснюватися:

1) за заявою одного з батьків або іншого законного представника дитини, що подавав заяву про зарахування (крім випадків, коли рішенням органу опіки та піклування або суду місце проживання дитини визначено з іншим із батьків);

2) на підставі медичного висновку про стан здоров'я дитини, що виключає можливість її подальшого перебування у закладі дошкільної освіти відповідного типу;

3) у разі досягнення вихованцем станом на 1 вересня повних семи років (для дітей з особливими освітніми потребами - повних восьми років), що передбачає його відрахування до 31 серпня поточного року;

4) у разі переведення вихованця до іншого закладу дошкільної освіти;

5) у разі невідвідування дитиною закладу дошкільної освіти протягом двох місяців підряд упродовж навчального року без поважних причин.

За дитиною зберігається місце у разі її хвороби, карантину, санаторного лікування, на час відпустки батьків або осіб, які їх замінюють.

Діти з особливими освітніми потребами можуть перебувати до семи (восьми) років в інклюзивній групі закладу освіти.

Вихованці старшого дошкільного віку на початок літнього періоду є такими, яких зараховано до ліцею, за бажанням одного з батьків або іншого законного представника дитини та можуть продовжувати здобувати дошкільну освіту в ліцеї до кінця літнього періоду.

У дошкільному підрозділі навчальний рік починається 1 вересня і закінчується 31 травня, оздоровчий період з 1 червня по 31 серпня.

21. Ліцей розробляє та використовує в освітній діяльності освітню програму на кожному рівні (циклі) дошкільної, початкової, базової та профільної середньої освіти або наскрізну освітню програму, розроблену для декількох рівнів освіти.

Освітні програми можуть бути розроблені на основі відповідної типової освітньої програми або освітніх програм, розроблених суб'єктами освітньої діяльності, науковими установами, фізичними чи юридичними особами і затверджених центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти відповідно до вимог цього Закону.

Рішення про використання ліцеєм освітньої програми, розробленої на основі типової освітньої програми або іншої освітньої програми, приймається педагогічною радою.

Освітня програма ліцею схвалюється педагогічною радою та затверджується директором.

Освітня програма ліцею має містити:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;

- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
- перелік варіантів навчальних планів та модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Освітня програма, розроблена на основі типових освітніх програм, має:

- відповідати структурі типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою ліцею;

- визначати (в обсязі не меншому ніж встановлено відповідною типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) дошкільної, початкової, базової та профільної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

- містити навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів відповідної типової освітньої Програми і може передбачати перерозподіл годин (у визначеному типовим навчальним планом обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім державної мови) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;

- містити перелік модельних навчальних програм, що використовуються ліцеєм в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання дітей дошкільного віку та дучнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;

- опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітня програма може містити інші складники, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності ліцею.

Освітня програма, розроблена не на основі типової освітньої програми, підлягає затвердженню центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Не підлягають затвердженню центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти:

- освітня програма, розроблена на основі типових освітніх програм;

- освітня програма, затверджена ліцеєм, після проходження інституційного аудиту, що засвідчив високий рівень їхньої освітньої діяльності та внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Не можуть бути затверджені та використовуватися освітні програми, що не передбачають досягнення учнями та вихованцями результатів навчання, визначених державними стандартами.

22. На основі визначеного в освітній програмі навчального плану педагогічна рада складає, директор затверджує навчальний план (один або декілька), в якому конкретизується перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів), обов'язкових для вивчення, вибіркових (за вибором учнів) освітніх компонентів, зокрема, навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, та кількість навчальних годин на тиждень (та/або кількість годин на навчальний рік).

Ліцей реалізує освітню програму за кошти державного, місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством, і не може реалізовувати чи забезпечувати (повністю або частково) свої освітні програми за кошти батьків та/або учнів.

23. З метою належної організації освітнього процесу в ліцеї формуються класи та/або групи, у тому числі інклюзивні, з дистанційною формою здобуття освіти, з навчанням мовою корінного народу чи національної меншини України поряд із державною мовою (українською).

У разі звернення батьків дитини з особливими освітніми потребами інклюзивний клас/група утворюється в обов'язковому порядку.

Кількість учнів у класі (наповнюваність класу) ліцею встановлюється Законом України «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами. Зменшення кількості учнів у класі протягом навчального року не є підставою для припинення функціонування цього класу до закінчення навчального року.

Кількість учнів у навчальних приміщеннях ліцею має відповідати вимогам санітарного законодавства та не може порушувати права учнів (педагогічних працівників) на належні, безпечні та здорові умови навчання (праці).

24. З метою забезпечення належної якості вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) клас ліцею може ділитися не більш як на три групи з кількістю учнів не менше восьми осіб. Порядок поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у ліцеї встановлюється центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Для вивчення навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, у тому числі вибіркових, можуть формуватися та функціонувати міжкласні групи, що включатимуть учнів різних класів.

Учні розподіляються між класами (групами) наказом директора ліцею.

25. За письмовими зверненнями батьків учнів директор приймає рішення про утворення групи (груп) продовженого дня, у тому числі інклюзивної, фінансування якої (яких) здійснюється за кошти Засновника та за інші кошти, не заборонені законодавством.

Порядок утворення та організації діяльності груп продовженого дня у ліцеї визначається центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

26. Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів у ліцеї затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Учні ліцею переводяться на наступний рік навчання після завершення навчального року, крім випадків, визначених законодавством.

Рішення про переведення учнів, які здобувають освіту за сімейною (домашньою) формою здобуття освіти, приймається з урахуванням результатів навчання.

До ліцею для здобуття початкової та базової середньої освіти у порядку, визначеному законодавством, обов'язково зараховуються всі діти, які:

- проживають на території обслуговування ліцею;
- є рідними братами та/або сестрами дітей, яка здобувають освіту в цьому ліцеї;
- є дітьми працівників цього ліцею.

Першочергово до дошкільного підрозділу зараховуються діти, які:

- проживають на території обслуговування ліцею;
- є рідними (усиновленими) братами та/або сестрами дітей, які вже здобувають дошкільну освіту в ліцеї;
- є дітьми працівників такого ліцею;
- належать до категорії дітей з особливими освітніми потребами, що зумовлені порушеннями інтелектуального розвитку та/або сенсорними та фізичними порушеннями;

- належать до категорії дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які влаштовані під опіку, у прийомну сім'ю, дитячий будинок сімейного типу, патронатну сім'ю, а також усиновлених дітей;

- перебувають у складних життєвих обставинах та на обліку в службах у справах дітей;

- діти з числа внутрішньо переміщених осіб чи діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів;

- мають право на першочергове зарахування до ліцею відповідно до закону.

Зарахування учнів для здобуття профільної середньої освіти (академічного або професійного спрямування) відбувається на конкурсних засадах. Конкурс може не проводитися, якщо кількість поданих заяв про зарахування не перевищує загальної кількості вільних місць у відповідних класах.

Учні, які здобули початкову та базову освіту та продовжують навчання у ліцеї, переводяться на наступний рік навчання у порядку, визначеному законодавством.

27. Індивідуальна освітня траєкторія учня та виховання формується шляхом визначення власних освітніх цілей, а також вибору суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними:

- форм здобуття загальної середньої освіти;

- навчальних планів та програм;

- навчальних предметів (інтегрованих курсів), інших освітніх компонентів, у тому числі вибіркових, і рівнів їх складності;

- форм організації освітнього процесу, методів, засобів навчання;

- темпів засвоєння освітньої програми та/або послідовності вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у ліцеї. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою ліцею, затверджується директором та підписується батьками.

Індивідуальний навчальний план учня має забезпечувати виконання ним освітньої програми ліцею та передбачати його участь у контрольних заходах, а також у разі необхідності враховує особливі освітні потреби учня, визначені за результатами комплексної психолого-педагогічної оцінки його розвитку.

Індивідуальний навчальний план може визначати відмінні від визначених освітньою програмою ліцею послідовність, форму і темп засвоєння учнем освітніх компонентів.

У разі здобуття освіти за екстернатною формою та формою педагогічного патронажу індивідуальний навчальний план складається в обов'язковому порядку, а у разі здобуття освіти за сімейною (домашньою) формою – за бажанням учня та/або його батьків.

Питання спроможності ліцею забезпечити реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії та розроблення індивідуального навчального плану розглядається педагогічною радою на підставі наданої батьками дитини чи особою, яка досягла повноліття, письмової заяви (крім осіб з особливими освітніми потребами). Заява, зокрема, має містити обґрунтовані причини та сформульовані пропозиції щодо особливостей засвоєння освітньої програми ліцею (її окремих освітніх компонентів). Відмову в задоволенні реалізації індивідуальної освітньої траєкторії в ліцеї та розробленні індивідуального навчального плану може бути оскаржено до директора

та/або засновника або уповноваженого органу відповідно до вимог Закону України «Про звернення громадян».

Визнання результатів навчання учня здійснюється шляхом їх річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації, що проводяться на загальних засадах, визначених для очної або екстернатної форми здобуття загальної середньої освіти.

За результатами річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації учня, який навчається за індивідуальною формою здобуття загальної середньої освіти, педагогічна рада приймає рішення про продовження здобуття ним загальної середньої освіти, у тому числі з окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів), за однією з індивідуальних форм її здобуття чи переведення такого учня на одну з обраних ним або його батьками інституційних форм здобуття освіти.

28. Виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у ліцеї і має ґрунтуватися на загальнолюдських цінностях, культурних цінностях українського народу, цінностях громадянського (вільного демократичного) суспільства, принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини і громадянина, принципах, визначених Законом України «Про освіту» та спрямовуватися на формування:

- відповідальних та чесних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь і іншим людям і суспільству;

- поваги до гідності, прав, свобод, законних інтересів людини і громадянина; нетерпимості до приниження честі та гідності людини, фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якою ознакою;

- патріотизму, поваги до державної мови (української) та державних символів України, поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини Українського народу, усвідомленого обов'язку захищати у разі потреби суверенітет і територіальну цілісність України;

- усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення, проявів корупції та порушень академічної доброчесності;

- громадянської культури та культури демократії;

- культури та навичок здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;

- прагнення до утвердження довіри, взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- почуттів доброти, милосердя, толерантності, турботи, справедливості, шанобливого ставлення до сім'ї, відповідальності за свої дії;

- культури свободи та самодисципліни, відповідальності за своє життя, сміливості та реалізації творчого потенціалу як невід'ємних складників становлення особистості.

Єдність навчання, виховання і розвитку учнів забезпечується спільними зусиллями всіх учасників освітнього процесу.

29. За особливі успіхи у навчанні, дослідницькій, пошуковій, науковій діяльності, культурних заходах, спортивних змаганнях тощо до учнів можуть застосовуватися різні види морального та/або матеріального заохочення і відзначення.

Види та форми заохочення і відзначення учнів у ліцеї визначаються цим Статутом та/або положенням про заохочення і відзначення учнів, що затверджується педагогічною радою. До видів заохочення і відзначення учнів, зокрема, може бути віднесено нагородження похвальним листом, похвальною грамотою, золотою чи срібною медаллю.

Рішення про заохочення (відзначення) учня приймає педагогічна рада ліцею.

Рішення про заохочення (відзначення) учнів приймаються з дотриманням принципів об'єктивності, справедливості, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, громадські об'єднання, юридичні, фізичні особи можуть заохочувати та відзначати академічні та інші досягнення учнів.

30. Кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація (зовнішнє незалежне оцінювання).

Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснюють педагогічні працівники ліцею.

Підсумкове оцінювання результатів навчання учнів за сімейною (домашньою) формою здійснюється не менше двох разів на рік.

За вибором ліцею оцінювання може здійснюватися за власною шкалою оцінювання результатів навчання учнів або за системою оцінювання, визначеною законодавством.

У разі запровадження ліцеєм власної шкали оцінювання результатів навчання учнів ним мають бути визначені правила переведення до системи оцінювання, визначеної законодавством.

Річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку у разі переведення його на наступний рік навчання.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття початкової, базової середньої чи профільної середньої освіти, вимогам державних стандартів здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Кожен учень має пройти державну підсумкову атестацію за кожний рівень повної загальної середньої освіти з державної мови (української), математики та інших предметів, визначених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, крім випадків, визначених законодавством.

У разі відсутності результатів річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації після завершення навчання за освітньою програмою учень має право до початку нового навчального року пройти річне оцінювання та/або державну підсумкову атестацію. У разі повторного не проходження річного оцінювання та/або державної підсумкової атестації педагогічна рада спільно з батьками учня до початку нового навчального року вирішує питання про визначення форми та умов подальшого здобуття таким учнем повної загальної середньої освіти.

Зміст, форми і порядок проведення державної підсумкової атестації (зовнішнього незалежного оцінювання) визначаються і затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

У разі вибуття учня із ліцею (виїзд за кордон тощо) оцінювання результатів навчання такого учня може проводитися достроково.

Оцінювання результатів навчання учня незалежно від форми здобуття ним освіти має здійснюватися особами, які провадять педагогічну діяльність.

Оцінювання результатів навчання учня з особливими освітніми потребами

здійснюється згідно із загальними критеріями оцінювання та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

31. Після завершення навчання за освітньою програмою відповідного рівня повної загальної середньої освіти незалежно від форми її здобуття та на підставі результатів річного оцінювання і державної підсумкової атестації (зовнішнього незалежного оцінювання) учні отримують такі документи про освіту:

- свідоцтво про початкову освіту;
- свідоцтво про базову середню освіту;
- свідоцтво про повну загальну середню освіту.

У документах про освіту результати підсумкового оцінювання визначаються за системою оцінювання, визначеною законодавством.

Документи про загальну середню освіту видаються ліцеєм. Свідоцтва про початкову, базову середню освіту та повну загальну середню освіту або їх бланки виготовляються згідно із законодавством.

Для учнів з порушенням зору такі документи можуть виготовлятися з урахуванням забезпечення доступності відтвореної на ньому інформації (з використанням шрифту Брайля).

III. Учасники освітнього процесу ліцею

32. Учасниками освітнього процесу у ліцеї є:

- учні;
- вихованці;
- педагогічні працівники;
- інші працівники та спеціалісти ;
- батьки учнів та вихованців;
- асистенти дітей з особливими освітніми потребами.

Залучення будь-яких інших осіб до участі в освітньому процесі (проведення навчальних занять, лекцій, тренінгів, семінарів, майстер-класів, конкурсів, оцінювання результатів навчання тощо) здійснюється за рішенням директора ліцею. Відповідальність за зміст таких заходів несе директор ліцею.

Не можуть працювати в ліцеї або залучатися до участі в освітньому процесі (проведення навчальних занять, лекцій, тренінгів, семінарів, майстер-класів, конкурсів, оцінювання результатів навчання тощо) особи, які вчинили злочин проти статевої свободи чи статевої недоторканості дитини або у присутності дитини чи з використанням дитини.

33. Права та обов'язки учасників освітнього процесу визначаються чинним законодавством та цим Статутом.

34. Учні ліцею.

Учні ліцею мають право на:

- навчання впродовж життя та академічну мобільність;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- якісні освітні послуги;
- справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;

- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;

- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання і праці;

- повагу людської гідності;

- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю учнів;

- користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою ліцею та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому ліцеєм відповідно до спеціальних законів;

- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;

- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні ліцею;

- учні мають право на отримання додаткових індивідуальних та/або групових консультацій та/або занять з навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація на відповідному рівні загальної середньої освіти, та з яких рівень досягнутих результатів навчання менше середнього рівня результатів навчання учнів відповідного року навчання.

- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення.

Учні ліцею зобов'язані:

- виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

- дотримуватися цього Статуту, правил внутрішнього розпорядку ліцею, а також умов договору про надання освітніх послуг (у разі його наявності).

Учням можуть надаватися матеріальна допомога, академічні стипендії, соціальні стипендії за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів юридичних та/або фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством.

Уповноважений орган визначає порядок підвезення вихованців та учнів до місця навчання та у зворотному напрямку (до місця проживання) та забезпечує його за кошти місцевого бюджету.

Особи з особливими освітніми потребами забезпечуються допоміжними засобами для навчання в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Ліцей забезпечує збалансоване харчування дітей та учнів, необхідне для їх належного розвитку, з урахуванням особливих дієтичних потреб дітей, а також дотриманням принципів здорового харчування та натурального набору продуктів.

Харчування учнів у ліцеї здійснюється відповідно до Закону України «Про освіту» та інших актів законодавства. Відповідальність за організацію харчування учнів, додержання вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та якість харчових продуктів покладається на уповноважений орган та директора ліцею. Норми та порядок організації харчування у ліцеї встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Організація харчування дітей у дошкільному підрозділі ліцею залежить від режиму роботи та тривалості перебування в ньому дітей.

Залучення учнів під час освітнього процесу до виконання робіт чи до участі у заходах, не пов'язаних з реалізацією освітньої програми, забороняється, крім випадків, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України.

Забороняється залучати учнів до участі в заходах, організованих не передбаченими законами воєнізованими формуваннями, а також політичними партіями, релігійними організаціями (об'єднаннями), крім випадків, визначених статтею 31 Закону України «Про освіту».

Залучати учнів, які не досягли повноліття, до участі у заходах, організованих громадськими об'єднаннями, дозволяється виключно за згодою їхніх батьків.

Будь-яке примушування учнів до вступу до будь-яких громадських об'єднань, воєнізованих формувань, політичних партій (об'єднань), релігійних організацій забороняється.

35. Здоров'я учнів та вихованців ліцею.

Ліцей створює безпечне освітнє середовище з метою забезпечення належних і безпечних умов навчання, виховання, розвитку учнів та вихованців, а також формує у них гігієнічні навички та засади здорового способу життя.

Діти та учні забезпечуються медичним обслуговуванням, що здійснюється медичними працівниками, які входять до штату ліцею.

Медичний працівник ліцею здійснює контроль за дотриманням санітарного законодавства, моніторинг стану здоров'я та контроль виконання індивідуального плану щеплень та профілактичних медичних оглядів дітей та учнів, надання домедичної допомоги у невідкладному стані, інформування батьків або інших законних представників про стан дитини та організацію заходів для госпіталізації (у разі показань).

Заклади охорони здоров'я спільно з уповноваженим органом та органами охорони здоров'я щороку забезпечують безоплатне проведення медичного огляду дітей та учнів, моніторинг стану здоров'я, здійснення лікувально-профілактичних заходів у закладі освіти.

Контроль за охороною здоров'я та якістю харчування дітей та учнів здійснюється відповідно до законодавства.

36. Педагогічні працівники ліцею.

На посади педагогічних працівників ліцею приймаються особи, які мають педагогічну освіту, вищу освіту та/або професійну кваліфікацію, вільно володіють державною мовою (для громадян України) або володіють державною мовою (українською) в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без громадянства), моральні якості та фізичний і психічний стан здоров'я яких дозволяють виконувати професійні обов'язки.

Перелік посад педагогічних працівників встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Педагогічні працівники закладу освіти приймаються на роботу за трудовими договорами відповідно до вимог законодавства.

Ліцей самостійно визначає порядок укладання трудових договорів, у тому числі строкових, з особами, які приймаються на посади працівників ліцею відповідно до законодавства.

Педагогічні працівники мають право на:

- академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і

засобів навчання, що відповідають освітній програмі;

- педагогічну ініціативу;
- розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проектів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання;
- користування бібліотекою, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою інфраструктурою ліцею та послугами його структурних підрозділів у порядку, встановленому ліцеєм відповідно до спеціальних законів;
- підвищення кваліфікації, перепідготовку;
- вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі та науковій діяльності;
- відзначення успіхів у своїй професійній діяльності;
- справедливе та об'єктивне оцінювання своєї професійної діяльності;
- захист професійної честі та гідності;
- індивідуальну освітню (наукову, творчу, мистецьку та іншу) діяльність за межами ліцею;
- безпечні і нешкідливі умови праці;
- оплачувану відпустку відповідно до норм законодавства в сфері освіти і науки;
- участь у громадському самоврядуванні ліцею;
- участь у роботі колегіальних органів управління ліцею.

Педагогічні працівники ліцею зобов'язані:

- дотримуватися принципів дитиноцентризму та педагогіки партнерства у відносинах з учнями та їхніми батьками;
- забезпечувати єдність навчання, виховання та розвитку учнів, а також дотримуватися у своїй педагогічній діяльності інших принципів освітньої діяльності, визначених статтею 6 Закону України «Про освіту»;
- використовувати державну мову (українську) в освітньому процесі відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту» ;
- володіти навичками з надання домедичної допомоги дітям;
- постійно підвищувати свій професійний і загальнокультурний рівні та педагогічну майстерність;
- виконувати освітню програму для досягнення дітьми та учнями передбачених нею результатів навчання;
- сприяти розвитку здібностей дітей та учнів, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;
- дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання учнями в освітньому процесі та науковій діяльності;
- дотримуватися педагогічної етики;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати в здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність

України;

- виховувати в здобувачів освіти повагу до державної мови (української) та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;

- формувати в здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

- захищати учнів під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю учнів, запобігати вживанню ними та іншими особами на території ліцею алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

- виконувати обов'язки, визначені цим Статутом, трудовим договором та/або їхніми посадовими обов'язками іншими актами законодавства.

Педагогічні працівники мають також інші права та обов'язки, передбачені законодавством, колективним договором, трудовим договором та/або цим Статутом.

Педагогічні працівники, які систематично порушують Статут, правила внутрішнього розпорядку, не виконують посадових обов'язків, умови колективного договору, трудового договору (контракту) або за результатами атестації не відповідають займаній посаді, звільняються з роботи відповідно до чинного законодавства.

В освітньому процесі соціальні потреби здобувачів освіти з особливими освітніми потребами можуть забезпечуватися асистентом учня/вихованця - соціальним робітником, одним із батьків учня або уповноваженою ними особою.

Рішення про допуск асистента учня/вихованця до участі в освітньому процесі приймає директор ліцею на основі укладення відповідного договору між ліцеєм та асистентом учня за згодою батьків.

Права та обов'язки інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, визначаються законодавством та відповідними договорами.

Відволікання педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків не допускається, крім випадків, передбачених законодавством.

37. Права та обов'язки, та відповідальність батьків здобувачів освіти ліцею.

Батьки здобувачів освіти мають право:

- захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси дітей;

- звертатися до ліцею, уповноваженого органу з питань освіти;

- брати участь у громадському самоврядуванні ліцею, зокрема обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування ліцею;

- завчасно отримувати інформацію про всі заплановані та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти у ліцеї та надавати згоду на участь у них дитини;

- брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини та/або індивідуального навчального плану;

- отримувати інформацію про діяльність ліцею, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування), про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у ліцеї та його освітньої діяльності;

- подавати керівництву ліцею або уповноваженому органу заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього

процесу;

- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

Батьки учнів ліцею зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав та свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;

- сприяти виконанню дитиною освітньої програми та досягненню дитиною передбачених нею результатів навчання;

- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;

- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;

- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

- формувати у дітей усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;

- виховувати у дитини повагу до державної мови (української) та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України;

- дотримуватися цього Статуту, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за наявності);

- сприяти керівництву ліцею у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);

- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в ліцеї.

Ліцей має поважати право батьків виховувати своїх дітей відповідно до власних релігійних і філософських переконань та враховувати відповідні переконання під час організації та реалізації освітнього процесу, що не повинно порушувати права, свободи та законні інтереси і інших учасників освітнього процесу.

Батьки учнів та вихованців мають право бути присутніми на навчальних заняттях своїх дітей за попереднім погодженням з директором ліцею.

На батьків учнів а також директора ліцею
На батьків учнів а також директора ліцею
На батьків учнів а також директора ліцею
На батьків учнів а також директора ліцею

Асистент учня допускається до участі в освітньому процесі ліцею для виконання його функцій виключно за умови проходження спеціальної підготовки, що підтверджується відповідним документом. Умови допуску асистента учня до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Рішення про допуск асистента учня до участі в освітньому процесі приймає директор на основі укладення відповідного договору між ліцеєм та асистентом учня за згодою батьків.

IV. Забезпечення якості освіти в ліцеї

39. Система забезпечення якості освіти у ліцеї формується відповідно до Закону України «Про освіту» з урахуванням особливостей та включає такі складові:

- систему забезпечення якості (внутрішня система забезпечення якості освіти);
- систему зовнішнього забезпечення якості освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти формується ліцеєм та має, зокрема, включати механізми забезпечення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, види академічної відповідальності педагогічних працівників та учнів за конкретні порушення академічної доброчесності.

Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти розробляються центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти, затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки та оприлюднюються на їхніх офіційних вебсайтах.

Система зовнішнього забезпечення якості освіти визначається законодавством.

40. Забезпечення академічної доброчесності у ліцеї.

Кожен учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності.

Система та механізми забезпечення академічної доброчесності формуються відповідно до Закону України «Про освіту».

Директор та інші педагогічні працівники забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до своєї компетенції.

Порушеннями академічної доброчесності є академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, що визначені законом України «Про освіту», а також такі форми обману, як:

- надання педагогічними працівниками та іншими особами допомоги учням під час проходження ними підсумкового оцінювання (семестрового та річного), державної підсумкової атестації, зовнішнього незалежного оцінювання, не передбаченої умовами та/або процедурами їх проходження;

- використання учнем під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів;

- проходження процедури оцінювання результатів навчання замість інших осіб;

- необ'єктивне оцінювання компетентностей педагогічних працівників під час атестації чи сертифікації.

Педагогічні працівники, стосовно яких встановлено факт порушення академічної доброчесності:

1) не можуть бути залучені до проведення процедур та заходів забезпечення і підвищення якості освіти, учнівських олімпіад та інших змагань;

2) не можуть бути допущені до позачергової атестації, що має на мет підвищення кваліфікаційної категорії або присвоєння педагогічного звання;

3) не можуть отримувати будь-які види заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року;

4) можуть бути позбавлені педагогічного звання.

Факт порушення академічної доброчесності враховується під час:

1) вирішення питання про притягнення педагогічного працівника до дисциплінарної відповідальності;

2) конкурсного відбору на посаду директора ліцею.

За порушення академічної доброчесності до учня може бути застосовано такі види академічної відповідальності:

1) зауваження;

2) повторне проходження підсумкового оцінювання;

3) повторне проходження державної підсумкової атестації;

4) повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

5) позбавлення отриманих із порушеннями академічної доброчесності академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах.

Рішення про встановлення факту порушення педагогічним працівником академічної доброчесності та визначення виду академічної відповідальності приймає педагогічна рада за участю працівника та/або його законного представника.

Рішення про академічну відповідальність учнів приймає педагогічний працівник, який виявив порушення академічної доброчесності, або педагогічна рада ліцею відповідно до положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти.

Рішення про позбавлення учня академічної стипендії, призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах, отриманих із порушеннями академічної доброчесності, приймає орган (посадова особа), який їх надав (присвоїв) у порядку, визначеному законодавством.

Види академічної відповідальності, що можуть бути застосовані до учнів та педагогічних працівників, повинні бути співмірними із вчиненими порушеннями. За одне порушення може бути застосовано лише один із видів академічної відповідальності.

Рішення про притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене у порядку, визначеному положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти ліцею.

41. Державні стандарти.

Державні стандарти розробляються і затверджуються за відповідними рівнями освіти: для дошкільної, початкової, базової та профільної середньої освіти.

Державні стандарти містять опис вимог до результатів навчання учнів за освітніми галузями та загальний обсяг навчального навантаження учнів на відповідному рівні повної загальної середньої освіти

Опис вимог до результатів навчання учнів має ґрунтуватися на принцип цілісності і наступності освітнього процесу між рівнями повної загальної середньої освіти та на ключових компетентностях і спільних для них уміннях, визначених законом України «Про освіту».

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами. Базовий компонент дошкільної освіти - це державний стандарт, що містить норми і положення, які визначають державні вимоги до рівня розвиненості та

вихованості дитини дошкільного віку, а також умови, за яких вони можуть бути досягнуті.

Виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти є обов'язковим для всіх закладів дошкільної освіти незалежно від підпорядкування, типів і форми власності, інших форм здобуття дошкільної освіти.

Процедура досягнення здобувачами дошкільної освіти результатів навчання (набуття компетентностей), передбачених Базовим компонентом дошкільної освіти, визначається освітньою програмою ліцею.

Базовий компонент дошкільної освіти розробляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти, затверджується в установленому порядку і переглядається не менше одного разу на 10 років.

Державні стандарти повинні передбачати вільне володіння державною мовою (українською) всіма учнями, які завершують здобуття повної середньої освіти. У державних стандартах можуть бути окремо визначені обов'язкові результати навчання з української мови як державної для осіб, які належать до національних меншин чи корінних народів України, рідна мова яких не належить до однієї з українською мовою мовної групи.

Виконання державних стандартів дошкільної, початкової, базової та профільної середньої освіти є обов'язковим.

Ліцей зобов'язаний створити умови для виконання дітьми та учнями вимог відповідних державних стандартів.

Для забезпечення досягнення особами з особливими освітніми потребами результатів навчання, передбачених відповідним державним стандартом, до штату ліцею вводяться посади асистента вчителя/вихователя та інші посади, необхідні для роботи з такими особами.

42. Ліцензування освітньої діяльності ліцею.

Ліцей може провадити освітню діяльність на рівні дошкільної, початкової, базової та профільної середньої освіти виключно на підставі відповідної ліцензії, що видається органом ліцензування відповідно до вимог Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензійних умов та з урахуванням особливостей, визначених законодавством.

43. Інституційний аудит ліцею.

Інституційний аудит проводиться з метою оцінювання якості освітньої діяльності ліцею та визначення рекомендацій щодо:

- підвищення якості освітньої діяльності та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- приведення освітнього та управлінського процесів у відповідність із вимогами законодавства, зокрема ліцензійними умовами.

Інституційний аудит у плановому порядку проводиться центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальними органами не більше одного разу на 10 років.

Критерії для визначення якості освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти визначаються порядком проведення інституційного аудиту, який затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

Інституційний аудит проводиться у позаплановому порядку, якщо виявлено низьку якість освітньої діяльності. Інституційний аудит може бути проведений у позаплановому порядку також за ініціативою засновника, керівника, педагогічної

ради, загальних зборів і колективу ліцею.

За результатами проведення інституційного аудиту уповноваженому органу та ліцею надаються:

- висновок про якість освітньої та управлінської діяльності, внутрішню систему забезпечення якості освіти;

- рекомендації щодо вдосконалення діяльності, а також приведення освітнього та управлінського процесів у відповідність із вимогами законодавства, зокрема ліцензійних умов.

Директор має право подати до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти обґрунтовані заперечення щодо висновку та рекомендацій протягом п'яти робочих днів з дня їх отримання. Заперечення повинні бути розглянуті протягом 20 робочих днів із дня їх надходження.

Висновок про якість освітньої та управлінської діяльності ліцею та рекомендації щодо вдосконалення його діяльності, уточнені за результатами розгляду заперечень, оприлюднюються на вебсайті ліцею, уповноваженого органу та органу, що проводив інституційний аудит, протягом трьох робочих днів з дня завершення розгляду заперечень.

У разі виявлення невідповідності освітньої діяльності ліцею вимогам законодавства, зокрема ліцензійних умов, орган який провів інституційний аудит, визначає строк усунення порушень у роботі ліцею, який не може перевищувати одного року. До усунення порушень у роботі ліцею до директора не застосовуються заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо).

Після закінчення визначеного строку проводиться перевірка результатів усунення відповідних порушень. У разі негативного результату такої перевірки уповноваженому органу можуть бути надані рекомендації щодо зміни директора, реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації ліцею.

44. Зовнішнє незалежне оцінювання у ліцеї.

Зовнішнє незалежне оцінювання є однією з форм оцінювання результатів навчання, здобутих учнями на певному освітньому рівні, що здійснюється спеціально уповноваженою державою установою (організацією).

Учні, які завершують здобуття повної загальної середньої освіти, проходять державну підсумкову атестацію у формі зовнішнього незалежного оцінювання, крім випадків, визначених законодавством.

45. Атестація педагогічних працівників ліцею.

Атестація педагогічних працівників здійснюється відповідно до закону України «Про освіту» та в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюється або підтверджується кваліфікаційна категорія та може бути присвоєне педагогічне звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Атестація педагогічних працівників дошкільного підрозділу незалежно від підпорядкування, типів і форми власності є обов'язковою і здійснюється, як правило, один раз на п'ять років відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі освіти і науки.

За результатами атестації педагогічних працівників дошкільного підрозділу визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, встановлюється його кваліфікаційна категорія (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст

першої категорії, спеціаліст вищої категорії), може бути присвоєно відповідне педагогічне звання вихователям – «Вихователь-методист», а вихователям-методистам – «Старший вихователь», учителям усіх спеціальностей – «Старший учитель», «Учитель-методист».

46. Сертифікація педагогічних працівників ліцею.

Сертифікація здійснюється з метою виявлення та заохочення педагогічних працівників з високим рівнем педагогічної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями, та сприяють їх поширенню.

Засади сертифікації педагогічних працівників визначаються Законом України «Про освіту».

Сертифікація передбачає:

- експертне оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації шляхом вивчення практичного досвіду їхньої роботи;
- самооцінювання учасником сертифікації власної педагогічної майстерності;
- оцінювання фахових знань та умінь учасників сертифікації шляхом їх незалежного тестування.

Право на проходження сертифікації мають педагогічні працівники, які працюють не менше двох років у закладі освіти, що забезпечують здобуття початкової, базової та повної загальної середньої освіти, та мають педагогічне навантаження.

Педагогічний працівник має право на проходження сертифікації безоплатно один раз на три роки. Педагогічний працівник, який не отримав сертифіката, має право на повторне проходження сертифікації не раніше ніж через рік.

Педагогічні працівники, які отримали сертифікат:

- отримують щомісячну доплату в розмірі 20 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати) пропорційно до обсягу педагогічного навантаження протягом строку дії сертифіката (крім педагогічних працівників, стосовно яких встановлено факт порушення академічної доброчесності);
- упроваджують і поширюють методики компетентнісного навчання та нові освітні технології, надають професійну підтримку та допомогу педагогічним працівникам (здійснюють супервізію);
- можуть бути залучені до процедур і заходів, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та впровадженням інновацій, педагогічних новацій і технологій у системі освіти.

Успішне проходження сертифікації зараховується як проходження атестації педагогічним працівником, а також є підставою для присвоєння йому відповідної кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання.

47. Громадська акредитація ліцею.

Громадська акредитація ліцею проводиться за ініціативою директора відповідно до вимог Закону України «Про освіту» за рахунок коштів засновника, інших джерел, не заборонених законодавством, та з урахуванням особливостей, визначених вказаним Законом.

Громадська акредитація здійснюється юридичними особами, акредитованими у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, з урахуванням вимог до проведення інституційного аудиту.

Успішні результати громадської акредитації ліцею засвідчуються сертифікатом що є чинним протягом п'яти років.

У разі, якщо ліцей має чинний сертифікат про громадську акредитацію вважається таким, що пройшов інституційний аудит у плановому порядку.

Інформація про проведення та результати громадської акредитації ліцею оприлюднюється на веб-сайті ліцею та/або уповноваженого органу протягом 10 днів з дня видачі сертифіката і надсилається до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

48. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Кожен педагогічний працівник зобов'язаний щороку підвищувати свою кваліфікацію відповідно до Закону України «Про освіту». Кожному педагогічному працівникові гарантується право підвищувати кваліфікацію в комунальному закладі післядипломної освіти, розташованому за місцем проживання такого педагогічного працівника, що не обмежує його право обрати іншого суб'єкта освітньої діяльності для підвищення своєї кваліфікації.

Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років, яка оплачується за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, не може бути меншою за 150 годин, з яких не менше 10 відсотків загальної кількості годин обов'язково повинні бути спрямовані на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами. Загальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільного підрозділу встановлюється уповноваженим органом, але не може становити менше ніж 120 годин на п'ять років.

Педагогічним працівникам відшкодовуються відповідно до законодавства витрати, пов'язані з відрядженням на підвищення кваліфікації.

На основі пропозицій педагогічних працівників педагогічна рада ліцею формує та затверджує річний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників на наступний календарний рік, що визначає вид, форму, суб'єктів підвищення кваліфікації, кількість годин і строки проходження підвищення кваліфікації педагогічними працівниками ліцею.

За результатами успішного підвищення кваліфікації кожен суб'єкт підвищення кваліфікації зобов'язаний видати педагогічному працівникові документ про підвищення кваліфікації, що має містити, зокрема, опис досягнутих ним результатів навчання.

49. Ресурсне (інформаційне, науково-методичне, матеріально-технічне) забезпечення ліцею.

Інформаційне забезпечення учасників освітнього процесу здійснюється шляхом надання доступу до публічних освітніх, наукових та інформаційних ресурсів, у тому числі до Інтернету, надання електронних підручників та інших мультимедійних навчальних ресурсів у порядку, визначеному законодавством.

Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки забезпечує створення та функціонування спеціального інформаційного ресурсу в Інтернеті, на якому у вільному доступі в повному обсязі розміщуються безоплатні електронні версії підручників або електронні підручники для здобуття повної загальної середньої освіти, а також інші навчальні матеріали, повністю чи частково виготовлені за кошти державного бюджету.

Відкриті та загальнодоступні ресурси з інформацією про діяльність ліцею формуються та оприлюднюються ним відповідно до статті 30 Закону України «Про освіту».

Ліцей формує відкриті та загальнодоступні ресурси з інформацією про свою діяльність та оприлюднює таку інформацію. Доступ до такої інформації осіб з порушенням зору може забезпечуватися в різних формах та з урахуванням можливостей ліцею.

Ліцей забезпечує на офіційному вебсайті ліцею відкритий доступ до такої інформації та документів:

- Статут;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- сертифікати про акредитацію освітніх програм (за наявності);
- структура та органи управління ліцею;
- кадровий склад ліцею згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в ліцеї, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- закріплена територія обслуговування;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у ліцеї;
- мова (мови) освітнього процесу;
- наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення);
- матеріально-технічне забезпечення ліцею (згідно з ліцензійними умовами);
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність ліцею;
- правила прийому до ліцею;
- умови доступності ліцею для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- перелік додаткових освітніх та інших послуг, їх вартість, порядок надання та оплати;
- правила поведінки учня в ліцеї;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню);
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в ліцеї;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в ліцеї та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування);
- інша інформація, що оприлюднюється за рішенням ліцею або на вимогу законодавства.

Ліцей оприлюднює на своєму вебсайті кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих публічних коштів, інформацію про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством. Інформація та документи, якщо вони не віднесені до категорії інформації з обмеженим доступом, розміщуються для відкритого доступу не пізніше ніж через десять робочих днів з дня їх затвердження чи внесення змін до них, якщо інше не визначено спеціальними законами.

V. Управління та громадське самоврядування ліцею

50. Управління ліцеєм здійснюють:

- засновник та (або) уповноважений орган;
- директор ліцею;
- педагогічна рада;
- загальні збори колективу ліцею.

51. Засновник ліцею:

- приймає рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію, зміну типу ліцею;
- затверджує Статут;

- затверджує положення про конкурс на посаду керівника закладу загальної середньої освіти;

- забезпечує утримання та розвиток заснованого ним ліцею, його матеріально-технічної бази на рівні, достатньому для виконання вимог державних стандартів, ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти, вимог трудового законодавства, оплати праці педагогічних та інших працівників, охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки тощо;

- забезпечує дотримання принципів універсального дизайну та/або розумного пристосування під час проектування, будівництва та реконструкції будівель, споруд, приміщень ліцею;

- забезпечує можливість учнів продовжити навчання на відповідному рівні освіти у разі реорганізації чи ліквідації ліцею;

- реалізує інші права, передбачені законодавством.

Засновник не має права втручатися в діяльність ліцею, що здійснюється ним у межах його автономних прав, визначених законом та цим Статутом.

52. Уповноважений орган засновника ліцею:

- проводить конкурс на посаду директора ліцею;

- укладає строковий трудовий договір (контракт) з директором ліцею, обраним (призначеним) у порядку, встановленому законодавством, цим Статутом;

- розриває строковий трудовий договір (контракт) з директором ліцею з підстав та у порядку, визначених законодавством, цим Статутом:

- затверджує кошторис та приймає фінансовий звіт ліцею у випадках та порядку, визначених законодавством, у тому числі обсяг коштів, що передбачаються на підвищення кваліфікації педагогічних працівників, та контролює їх виконання;

- затверджує штатні розписи ліцею;

- затверджує за поданням ліцею стратегію розвитку закладу;

- фінансує виконання стратегії розвитку ліцею, у тому числі інноваційної діяльності ліцею;

- здійснює контроль за використанням ліцеєм публічних коштів;

- здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю ліцею;

- здійснює контроль за дотриманням установчих документів ліцею;

- забезпечує створення в ліцеї інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;

- здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

- здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в ліцеї; розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами учнів, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг; сприяє створенню безпечного освітнього середовища в ліцеї та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг учням, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу;

- забезпечує можливість учнів продовжити навчання на відповідному рівні освіти у разі реорганізації чи ліквідації ліцею;

- реалізує інші права, передбачені законодавством.

Уповноважений орган не має права втручатися в діяльність ліцею, що здійснюється ним у межах його автономних прав, визначених законодавством та цим

Статутом.

53. Директор ліцею.

Директор ліцею здійснює безпосереднє управління з ліцеєм і несе відповідальність за освітню, фінансово-господарську та іншу діяльність ліцею.

Директором ліцею може бути особа, яка є громадянином України, вільно володіє державною мовою (українською), має вищу освіту ступеня не нижче магістра, стаж педагогічної та/або науково-педагогічної роботи не менше трьох років, організаторські здібності, стан фізичного і психічного здоров'я, що не перешкоджає виконанню професійних обов'язків, пройшла конкурсний відбір та визнана переможцем конкурсу відповідно до законодавства.

Повноваження директора ліцею визначаються законодавством та цим Статутом.

Не може обіймати посаду директора ліцею особа, яка:

- 1) є недієздатною або цивільна дієздатність якої обмежена;
- 2) має судимість за вчинення злочину;
- 3) позбавлена права обіймати відповідну посаду;
- 4) за рішенням суду визнана винною у вчиненні корупційного правопорушення;
- 5) за рішенням суду визнана винною у вчиненні правопорушення, пов'язаного з корупцією;
- 6) підпадає під заборону, встановлену Законом України «Про очищення влади».

Директор ліцею має право:

- діяти від імені ліцею без довіреності та представляти ліцей у відносинах з іншими особами;

- підписувати документи з питань освітньої, фінансово-господарської та іншої діяльності ліцею;

- приймати рішення щодо діяльності ліцею в межах повноважень, визначених законодавством та строковим трудовим договором, у тому числі розпоряджатися в установленому порядку майном ліцею та його коштами;

- призначати на посаду, переводити на іншу посаду та звільняти з посади працівників ліцею, визначати їхні посадові обов'язки, заохочувати та притягати до дисциплінарної відповідальності, а також вирішувати інші питання, пов'язані з трудовими відносинами, відповідно до вимог законодавства;

- визначати режим роботи ліцею;

- ініціювати перед засновником або уповноваженим органом питання щодо створення або ліквідації структурних підрозділів;

- видавати відповідно до своєї компетенції накази і контролювати їх виконання;

- укладати угоди (договори, контракти) з фізичними та/або юридичними особами відповідно до своєї компетенції;

- звертатися до центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти із заявою щодо проведення позапланового інституційного аудиту, зовнішнього моніторингу якості освіти та/або громадської акредитації ліцею;

- приймати рішення з інших питань діяльності ліцею.

Директор ліцею зобов'язаний:

- виконувати цей Статут, закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» та інші акти законодавства, а також забезпечувати та контролювати їх виконання працівниками ліцею, зокрема в частині організації освітнього процесу державною мовою (українською);

- планувати та організовувати діяльність ліцею;

- розробляти проект кошторису та подавати його уповноваженому органу на затвердження;

- надавати щороку уповноваженому органу пропозиції щодо обсягу коштів, необхідних для підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- організувати фінансово-господарську діяльність ліцею в межах затвердженого кошторису;
- забезпечувати розроблення та виконання стратегії розвитку ліцею;
- затверджувати правила внутрішнього розпорядку ліцею;
- затверджувати посадові інструкції працівників ліцею;
- організувати освітній процес та видачу документів про освіту;
- затверджувати освітню програму ліцею;
- створювати умови для реалізації прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, в тому числі реалізації академічних свобод педагогічних працівників, індивідуальної освітньої траєкторії та/або індивідуальної програми розвитку учнів, формування у разі потреби індивідуального навчального плану;
- затверджувати положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в ліцеї, забезпечити її створення та функціонування;
- забезпечувати розроблення, затвердження, виконання та моніторинг виконання індивідуальної програми розвитку учня;
- контролювати виконання педагогічними працівниками та учнями (учнем) освітньої програми, індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану;
- забезпечувати здійснення контролю за досягненням учнями результатів навчання, визначених державними стандартами повної загальної середньої освіти, індивідуальною програмою розвитку, і індивідуальним навчальним планом;
- створювати необхідні умови для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами;
- сприяти проходженню атестації та сертифікації педагогічними працівниками;
- створювати умови для здійснення дієвого та відкритого громадського нагляду (контролю) за діяльністю ліцею;
- сприяти та створювати умови для діяльності органів громадського самоврядування в ліцеї;
- формувати засади, створювати умови, сприяти формуванню культури здорового способу життя учнів та працівників ліцею;
- створювати в ліцеї безпечне освітнє середовище, забезпечувати дотримання вимог щодо охорони дитинства, охорони праці, вимог техніки безпеки;
- організувати харчування та сприяти медичному обслуговуванню учнів відповідно до законодавства;
- забезпечувати відкритість і прозорість діяльності ліцею, зокрема шляхом оприлюднення публічної інформації відповідно до вимог законів України «Про освіту», «Про доступ до публічної інформації», «Про відкритість використання публічних коштів» та інших законів України;
- здійснювати зарахування, переведення, відрахування учнів, а також їх заохочення (відзначення) та притягнення до відповідальності відповідно до вимог законодавства;
- організувати документообіг, бухгалтерський облік та звітність відповідно до законодавства;
- звітувати щороку на загальних зборах колективу про свою роботу та виконання стратегії розвитку ліцею;
- виконувати інші обов'язки, покладені на нього законодавством, засновником, установчим документом ліцею, колективним договором, строковим трудовим

договором.

Директор ліцею зобов'язаний протягом першого року після призначення на посаду пройти курс підвищення кваліфікацій з управлінської діяльності обсягом не менше 90 навчальних годин.

Директор ліцею має права та обов'язки педагогічного працівника, визначені Законом України «Про освіту», та несе відповідальність за виконання обов'язків, визначених законодавством, установчим документом ліцею строковим трудовим договором.

Директор ліцею призначається на посаду за результатами конкурсу, що проводиться відповідно до вимог законодавства та положення про конкурс, затвердженого засновником.

Трудовий договір укладається на шість років на підставі рішення конкурсної комісії. Після закінчення строку, на який укладено строковий трудовий договір, трудові відносини припиняються та не можуть бути продовжені на невизначений строк.

З особою, яка призначається на посаду директора ліцею вперше, укладається трудовий договір строком на два роки. Після закінчення строку дії такого строкового трудового договору та за умов належного його виконання сторони мають право продовжити строк дії відповідного строкового трудового договору ще на чотири роки без проведення конкурсу.

Директор ліцею звільняється з посади у зв'язку із закінченням строку трудового договору або достроково відповідно до вимог законодавства та умов укладеного трудового договору.

Припинення трудового договору з директором ліцею у зв'язку із закінченням строку його дії або його дострокове розірвання здійснюється уповноваженим органом з підстав та у порядку, визначених законодавством про працю.

54. Педагогічна рада ліцею:

Педагогічна рада є основним постійно діючим колегіальним органом управління ліцею.

Повноваження педагогічної ради визначаються законодавством про освіту, цим Статутом.

Педагогічна рада утворюється за наявності не менше трьох педагогічних працівників. Усі педагогічні працівники зобов'язані брати участь у засіданнях педагогічної ради. Головою педагогічної ради є директор ліцею.

Педагогічна рада:

- схвалює стратегію розвитку ліцею та річний план роботи;
- схвалює освітню програму, зміни до неї та оцінює результати її виконання;
- схвалює правила внутрішнього розпорядку, положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти;
- приймає рішення щодо вдосконалення і методичного забезпечення освітнього процесу;
- приймає рішення щодо переведення учнів та вихованців на наступний рік навчання, їх відрахування, притягнення до відповідальності за невиконання обов'язків, а також щодо відзначення, морального та матеріального заохочення учнів та інших учасників освітнього процесу;
- розглядає питання підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчої ініціативи, професійної майстерності, визначає заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, формує та затверджує річний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

- приймає рішення щодо визнання результатів підвищення кваліфікації педагогічного працівника, отриманих ним поза закладами освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою;

- приймає рішення щодо впровадження в освітній процес педагогічного досвіду та інновацій, участі в дослідницькій, експериментальній, інноваційній діяльності, співпраці з іншими закладами освіти, науковими установами, фізичними та юридичними особами, які сприяють розвитку освіти;

- може ініціювати проведення позапланового інституційного аудиту, громадської акредитації, зовнішнього моніторингу якості освіти та/або освітньої діяльності ліцею;

- розглядає інші питання, віднесені законодавством про освіту, цим Статутом до її повноважень.

Засідання педагогічної ради є правомочним якщо на ньому присутні не менше двох третин її складу. Рішення з усіх питань приймаються більшістю голосів від її складу. У разі рівного розподілу голосів голос голови педагогічної ради є визначальним. Рішення педагогічної ради оформлюються протоколом засідання, який підписується головою та секретарем педагогічної ради.

Рішення педагогічної ради, прийняті в межах її повноважень, вводяться в дію наказами директора ліцею та є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу в ліцеї.

55. Громадське самоврядування в ліцеї.

Громадське самоврядування в ліцеї - це право учасників освітнього процесу безпосередньо та/або через органи громадського самоврядування брати участь у вирішенні питань організації та забезпечення освітнього процесу, захисту своїх прав та інтересів, організації дозвілля та оздоровлення, брати участь у громадському нагляді (контролі) та в управлінні ліцеєм у межах законодавства про освіту та цього Статуту.

У ліцеї можуть діяти:

- орган самоврядування працівників ;
- орган учнівського самоврядування;
- органи батьківського самоврядування.

Повноваження, відповідальність, засади формування та діяльності органів громадського самоврядування визначаються законодавством про освіту та установчими документами ліцею.

У діяльність будь-якого органу громадського самоврядування ліцею не мають права втручатися представники іншого органу громадського самоврядування ліцею.

Вищим колегіальним органом громадського самоврядування ліцею є загальні збори колективу, які скликаються не менше одного разу на рік та формуються з уповноважених представників усіх учасників освітнього процесу (їх органів самоврядування - за наявності).

Інформація про час і місце проведення загальних зборів колективу ліцею розміщується в ліцеї та оприлюднюється на офіційному вебсайті ліцею не пізніше ніж за один місяць до дня їх проведення.

Загальні збори колективу ліцею щороку заслуховують звіт директора ліцею, оцінюють його діяльність і за результатами оцінки можуть ініціювати проведення позапланового інституційного аудиту ліцею.

Органи громадського самоврядування мають право брати участь в управлінні ліцеєм у порядку та межах, визначених законодавством та цим Статутом.

56. Самоврядування працівників ліцею.

Вищим органом громадського самоврядування працівників ліцею є загальні збори трудового колективу.

Порядок та періодичність скликання (не менш як один раз на рік), порядок прийняття рішень, чисельність, склад загальних зборів трудового колективу, інші питання діяльності, що не врегульовані законодавством, визначаються цим Статутом і колективним договором.

Загальні збори трудового колективу:

- розглядають та схвалюють проект колективного договору;
- схвалюють правила внутрішнього трудового розпорядку;
- визначають порядок обрання, чисельність, склад і строк повноважень комісії з трудових спорів;
- обирають комісію з трудових спорів.

Загальні збори трудового колективу можуть утворювати комісію з питань охорони праці та здійснювати інші повноваження, визначені законодавством.

Рішення загальних зборів трудового колективу підписуються головуючим на засіданні та секретарем.

Рішення загальних зборів трудового колективу, прийняті у межах їх повноважень, є обов'язковими до виконання всіма працівниками ліцею.

57. Учніське самоврядування в ліцеї.

У ліцеї може діяти учнівське самоврядування з метою формування та розвитку громадянських, управлінських і соціальних компетентностей учнів, пов'язаних з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту, здорового способу життя тощо.

Учніське самоврядування здійснюється учнями безпосередньо і через органи учнівського самоврядування.

Учні мають рівні права на участь в учнівському самоврядуванні, зокрема на участь у роботі дорадчих (консультативних із певних питань), робочих (робочих групах тощо) та інших органів учнівського самоврядування, а також вільно обирати та бути обраними до виборних органів учнівського самоврядування.

Учніське самоврядування може діяти на рівні класу та іншого структурного підрозділу ліцею.

Органи учнівського самоврядування утворюються за ініціативою учнів та можуть бути одноосібними, колегіальними, а також можуть мати різноманітні форми і назви.

Директор ліцею сприяє та створює умови для діяльності органів учнівського самоврядування.

Інші учасники освітнього процесу не повинні перешкоджати і втручатися в діяльність органів учнівського самоврядування.

З питань захисту честі, гідності та/або прав учнів ліцею керівник учнівського самоврядування має право на невідкладний прийом директором ліцею. Директор ліцею зобов'язаний розглянути усну чи письмову вимогу керівника учнівського самоврядування про усунення порушень щодо честі, гідності чи прав учня ліцею та вжити заходів відповідно до правил внутрішнього розпорядку та/або законодавства.

Органи учнівського самоврядування мають право, але не зобов'язані вести протоколи чи будь-які інші документи щодо своєї діяльності.

Органи учнівського самоврядування мають право:

- брати участь в обговоренні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування;
- проводити за погодженням з директором ліцею організаційні, просвітницькі,

наукові, спортивні, оздоровчі та інші заходи та/або ініціювати їх проведення перед керівництвом ліцею;

- брати участь у заходах (процесах) із забезпечення якості освіти відповідно до процедур внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

- захищати права та інтереси учнів, які здобувають освіту у ліцеї;

- вносити пропозиції та/або брати участь у розробленні та/або обговоренні плану роботи ліцею, змісту освітніх і навчальних програм;

- через своїх представників брати участь у засіданнях педагогічної ради з усіх питань, що стосуються організації та реалізації освітнього процесу.

Діяльність органів учнівського самоврядування не повинна призводити до порушення законодавства, установчих документів ліцею, правил внутрішнього розпорядку, прав та законних інтересів інших учасників освітнього процесу.

Засади учнівського самоврядування визначаються законодавством про освіту та положенням про учнівське самоврядування ліцею (за наявності), що затверджується загальними зборами уповноважених представників класів ліцею.

У своїй діяльності органи учнівського самоврядування керуються законодавством, правилами внутрішнього розпорядку та положенням про учнівське самоврядування ліцею (за наявності).

Рішення органу учнівського самоврядування виконується учнями на добровільних засадах.

58. Батьківське самоврядування ліцею.

У ліцеї може діяти батьківське самоврядування. Батьківське самоврядування здійснюється батьками здобувачів освіти як безпосередньо, так і через органи батьківського самоврядування, з метою захисту прав та інтересів учнів, організації їх дозвілля та оздоровлення, громадського нагляду (контролю) в межах повноважень, визначених законодавством про освіту, цим Статутом.

Батьки мають право утворювати різні органи батьківського самоврядування (в межах класу/групи, ліцею, за інтересами тощо).

Батьки можуть розглядати будь-які питання і приймати рішення, крім тих, що належать до компетенції інших органів управління чи органів громадського самоврядування ліцею.

Рішення органу батьківського самоврядування виконується батьками виключно на добровільних засадах.

Рішення органу батьківського самоврядування з питань організації освітнього процесу та/або діяльності ліцею можуть бути реалізовані виключно за рішенням директора ліцею, якщо таке рішення не суперечить законодавству.

Рішення, заходи та форми батьківського самоврядування не повинні призводити до надання іншим учасникам освітнього процесу привілеїв чи обмежень за будь-якою ознакою, порушувати їхні права та/або законні інтереси, а також не можуть бути підставою для прийняття управлінських рішень, що не відповідають законодавству.

Органи батьківського самоврядування мають право, але не зобов'язані, оформляти свої рішення відповідними протоколами.

Працівники ліцею не мають права втручатися в діяльність батьківського самоврядування, а також збирати чи зберігати протоколи засідань органів батьківського самоврядування.

VI. Державний нагляд (контроль) за діяльністю ліцею

59. Державний нагляд (контроль) за діяльністю ліцею здійснюється центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його

територіальними органами, що діють на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені Законом України «Про освіту».

Формами заходів державного нагляду (контролю) у сфері загальної середньої освіти є:

- плановий (позаплановий) інституційний аудит;
- позапланова перевірка.

Центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти та його територіальні органи проводять інституційний аудит, позапланові перевірки відповідно до порядку, затвердженого центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

VII. Фінансово-економічні відносини у ліцеї

60. Фінансування ліцею.

Фінансування ліцею здійснюється за рахунок коштів бюджету Володимирецької селищної територіальної громади та інших джерел, не заборонених законодавством.

Джерелом фінансування ліцею є освітня субвенція та інші трансферти з державного бюджету та місцевих бюджетів.

Кошти інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам спрямовуються на цілі та заходи, визначені законодавством.

Іншими джерелами фінансування ліцею можуть бути:

- доходи від надання платних освітніх та інших послуг;
- благодійна допомога відповідно до законодавства про благодійну діяльність та благодійні організації;
- гранти;
- інші джерела фінансування, не заборонені законодавством.

Отримані із зазначених джерел кошти використовуються відповідно до затвердженого кошторису.

Отримані ліцеєм кошти повинні бути використані відповідно до його установчих документів, зокрема для організації та забезпечення його діяльності, та не можуть бути вилучені в дохід державного або місцевих бюджетів, крім випадків, передбачених законодавством.

61. Фінансово-господарська діяльність ліцею.

Ліцей проводить фінансово-господарську діяльність відповідно до Бюджетного кодексу України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту» та інших нормативно-правових актів.

Фінансова автономія ліцею в частині використання бюджетних коштів передбачає самостійне здійснення витрат у межах затверджених кошторисами обсягів, зокрема на:

- оплату праці працівників, встановлення доплат, надбавок, винагороди, виплату матеріальної допомоги та допомоги на оздоровлення, преміювання, інших видів стимулювання та відзначення працівників;
- оплату товарів, робіт і послуг та на утримання ліцею і забезпечення надання якісних освітніх послуг;
- оплату підвищення кваліфікації педагогічних та інших працівників;
- укладення відповідно до законодавства цивільно-правових угод (господарських договорів) для забезпечення діяльності ліцею.

Фінансово-господарська діяльність ліцею здійснюється на основі кошторису, що затверджується уповноваженим органом з урахуванням пропозицій ліцею.

Ліцей може надавати платні освітні та інші послуги, перелік яких затверджує Кабінет Міністрів України. Директор визначає перелік платних освітніх та інших

послуг, що надаються в ліцеї, із зазначенням часу, місця, способу та порядку надання кожної з послуг, їх вартості та особи, відповідальної за їх надання.

Ліцей не може надавати (повністю чи частково) платні освітні послуги для досягнення їх учнями результатів навчання (компетентностей), визначених державними стандартами.

У ліцеї під час освітнього процесу, що забезпечує досягнення результатів навчання, передбачених освітньою програмою, не можуть проводитися платні заходи чи надаватися платні послуги.

Учні та їхні батьки можуть отримувати в ліцеї платні освітні та інші послуги виключно на добровільних засадах.

Порядок діловодства і бухгалтерського обліку в ліцеї визначається законодавством та нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України та інших центральних органів виконавчої влади.

За рішенням засновника бухгалтерський облік здійснюється централізованою бухгалтерією уповноваженого органу.

62. Штатний розпис ліцею.

Штатний розпис розробляється на основі типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти, затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, та затверджується уповноваженим органом.

63. Майно ліцею.

Майно ліцею включає будівлі, споруди, землю, комунікації, обладнання, інші матеріальні цінності, вартість яких відображено у балансі ліцею.

Відповідно до Державного акта на право постійного користування земельною ділянкою Серія ЯЯ № 262597 від 15 листопада 2011 року та Витягів з ДЗК серія НВ-5603300862017 від 24 липня 2017 року та серія НВ-5602911742017 від 16 березня 2017 року ліцей має земельні ділянки, де розміщуються спортивні, ігрові майданчики, та будівлі ліцею.

Для забезпечення освітнього процесу база ліцею складається із навчальних кабінетів, майстерні (комбінована), бібліотеки, комп'ютерних кабінетів, їдальні, тощо.

Майно ліцею є комунальною власністю Володимирецької селищної територіальної громади та належить йому на правах оперативного управління, не може бути вилученим у нього, якщо інше не передбачено законодавством.

Майно, у тому числі земельна ділянка ліцею, відповідно до рішення засновника, може бути використане виключно для забезпечення здобуття освіти, надання послуг у сфері соціального захисту, культури та охорони здоров'я, у тому числі на засадах державно-приватного партнерства. Відповідне майно не може бути предметом застави, стягнення, джерелом погашення боргу, щодо такого майна не можуть вчинятися будь-які дії, наслідком яких може бути припинення комунальної власності на таке майно.

Ліцей не може бути приватизований або в будь-який інший спосіб переданий у приватну власність.

VIII. Міжнародне співробітництво

65. Ліцей здійснює міжнародне співробітництво у сфері загальної середньої освіти, має право укладати угоди про співробітництво, встановлювати прямі зв'язки з органами управління освітою та закладами освіти інших держав, міжнародними організаціями, фондами у встановленому законодавством порядку.

Міжнародна академічна мобільність учнів та педагогічних працівників реалізується шляхом їх участі у програмах двостороннього та багатостороннього міжнародного обміну учнів та/або педагогічних працівників.

За учнями зберігаються їхній статус та місце навчання у ліцеї, за умови продовження здобуття ними повної загальної середньої освіти в Україні за однією з визначених форм здобуття освіти (крім очної), у тому числі з оформленням індивідуального навчального плану. Такі особи зобов'язані пройти відповідно до законодавства державну підсумкову атестацію (оцінювання результатів навчання) для переведення на наступний рік навчання та/або отримання відповідного документа про освіту.

За педагогічними працівниками ліцею, які беруть участь у програмах міжнародного обміну, зберігається місце роботи у ліцеї без збереження заробітної плати. На час тимчасової відсутності педагогічного працівника на відповідну посаду може бути призначена інша особа за строковим трудовим договором відповідно до законодавства.

IX. Реорганізація або ліквідація ліцею

66. Реорганізація або ліквідація ліцею проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

67. При реорганізації, ліквідації чи перепрофілюванні (зміні типу) ліцею її працівникам, учням гарантовано дотримання їх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань праці й освіти.

Ліквідація проводиться ліквідаційною комісією, призначеною Засновником, а у випадках ліквідації за рішенням господарського суду - ліквідаційною комісією, призначеною цим органом.

З часу призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження щодо управління ліцеєм.

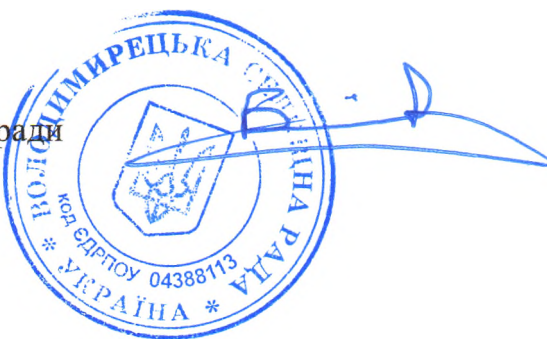
68. Ліквідаційна комісія оцінює наявне майно ліцею, виявляє його дебіторів і кредиторів і розраховується з ними, складає ліквідаційний баланс і представляє його засновнику.

69. Ліцей вважається таким, що припинив свою діяльність, з дня внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців запису про державну реєстрацію його припинення.

70. У випадку реорганізації права та зобов'язання ліцею переходять до правонаступників відповідно до чинного законодавства або визначених закладів освіти.

71. У випадку ліквідації або реорганізації ліцею його активи передаються одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду діяльності або зараховуються до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи.

Секретар селищної ради

Юрій БЛИЩИК

Протокол поіменного голосування
/23 сесія Володимирецької селищної ради VIII скликання/

Про зміну найменування Біленського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Володимирецької селищної ради та затвердження статуту Біленського ліцею Володимирецької селищної ради у новій редакції

Доповідає Вадим ДРУЗЬ - Начальник Управління соціально-культурної сфери Володимирецької селищної ради

Проект рішення №935

№ п/п	П.І.П. депутата	голосування				відсутні
		за	проти	утримався	не голосував	
1.	Андреев Дмитро Володимирович	+				
2.	Базака Іван Степанович	+				
3.	Блищик Юрій Миколайович	+				
4.	Бобрик Олександр Онуфрійович	+				
5.	Бова Анатолій Васильович	+				
6.	Будник Юрій Степанович					✓
7.	Буравський Сергій Борисович	+				
8.	Гапонов Олег Іванович	+				
9.	Губеня Ігор Антонович	+				
10.	Дацький Ілля Петрович					✓
11.	Десятник Микола Євдокимович	+				
12.	Діжурко Анатолій Валерійович					✓
13.	Іваненко Віталій Корнійович	+				
14.	Козярець Юрій Степанович					✓
15.	Котович Арсен Павлович	+				
16.	Крук Олександр Миколайович	+				
17.	Кутницька Марія Володимирівна					✓
18.	Маринін Роман Володимирович	+				
19.	Остапенко Анатолій Федорович	+				
20.	Подерня Володимир Іванович	+				
21.	Ромась Анатолій Федорович	+				
22.	Савонік Володимир Володимирович					✓
23.	Тарасюк Аркадій Іванович	+				
24.	Федіна Галина Федорівна	+				
25.	Христянович Тамара Анатоліївна	+				
26.	Ясинська Вікторія Іванівна					✓
27.	Селищний голова Ковенько Василь Васильович	+				

Результати голосування:

Голова лічильної комісії
Секретар лічильної комісії
Член лічильної комісії:

Лічильна комісія
Голова
Секретар
Член

Базака І.С.
Крук О.М.
Христянович Т.А.